

BIOSFÉRA krajinoekologická nadácia

Nadácia BIOSFÉRA, zaregistrovaná 27. 4. 1993 na Obvodnom úrade Bratislava I., bude pôsobiť ako účelový fond pre rozvoj ekologického výskumu krajiny a biosféry na Slovensku, vo väzbe na jeho rozvoj vo svete. Jej zakladateľom a sídlom je SAV – Ústav krajinoekológie, Štefánikova 3, 814 99 Bratislava. Účelom nadácie bude:

- podporovať rozvoj krajinoekológie v oblasti základného a aplikovaného výskumu,
- podporovať náročné, originálne projekty s perspektívou nového poznávania v krajinoekológii,
- podporovať študijné pobyty mladých krajinoekológov a pracovné pobyty významných vedeckých pracovníkov zo zahraničia na krajinoekologických pracoviskách SR,
- podporovať tvorbu a vydávanie vedeckých monografií,
- prispievať na vydávanie vedeckých časopisov a platiť poplatky za publikovanie prác slovenských krajinoekológov v zahraničných časopisoch,
- prispievať na úhradu poplatkov za aktívne členstvo v medzinárodných krajinoekologických organizáciách,
- podporovať účasť slovenských krajinoekológov na medzinárodných vedeckých podujatiach doma i v zahraničí,
- podporovať iné aktivity podľa rozhodnutia valného zhromaždenia.

Na zabezpečenie plnenia svojich cieľov sústreďuje nadácia finančné a hmotné prostriedky z domácich i zahraničných zdrojov a pomocou nich bude vytvárať materiálne, ale i sociálne podmienky na samostatné výskumné projekty, usporadúvať semináre a iné odborné podujatia, zabezpečovať zahraničné i domáce odborné stáže, podporovať publikačnú aktivitu a vzájomné kontakty vedcov v domácich i medzinárodných spoločnostiach a inštitúciách.

Členstvo v nadácii Biosféra je riadne aj čestné, okrem individuálneho môže byť i kolektívne. Zo štatútu vyplývajú členom práva (napr. predkladať Predstavenstvu návrhy na využívanie prostriedkov nadácie) i povinnosti (prispievať svojím pôsobením, autoritou, ako aj finančne a materiálne k naplňaniu cieľov nadácie, propagovať ju a získavať pre ňu sponzorov v tuzemsku i v zahraničí a pod.). O členstvo v nadácii sa možno uchádzať na Predstavenstve:

Biosféra, krajinoekologická nadácia, Štefánikova 3, 814 99 Bratislava, P. O. Box 254.

Ekológia mesta

Herber Sukopp: Stadtökologie. Das Beispiel Berlin. (Ekológia mesta. Príklad Berlín.). Dietrich Reimer Verlag, Berlin, 1990, 455 s.

Ekologický výskum urbánneho prostredia sa v posledných rokoch v celoeurópskom meradle dostal do povedomia vedeckých pracovníkov rôzneho zamerania. Komplexné ekologické štúdie sa však aj v súčasnosti spracúvajú nedostatočne. Spôsobuje to nedostatok vedeckých pracovníkov zameraných na špeciálne krajinoekologické výskumy, nekomplexnosť vedeckých tímov a nedostatok skúseností so syntetickými výskumami veľkých mestských komplexov. Monografia širokého autorského kolektívu pod vedením profesora Sukoppa, riaditeľa Ekologického ústavu Technickej univerzity v Berlíne, je príkladom dobre zorganizovanej a metodicky prepracovanej kolektívnej práce. Zhrňa niekoľkoročné výsledky špecialistov z rôznych disciplín (botanikov, zoológov, pedológov, geografov, meteorológov, ekológov i historikov), ktorí sa zamerali na krajinoekologický výskum bývalého západného Berlína. Keďže, ako hovorí prof. Sukopp, boli dlhé roky uzavretí prísne vymedzenou hranicou (berlínskym múrom), rozpracovali metodiku ekologického výskumu mesta do najmenších podrobností. Základom výskumných prác, tak ako aj v iných prípadoch (napr. v mestách iných štátov), boli zoologické a botanické výskumy, resp. mapovanie rozšírenia vybraných druhov živočíchov a rastlín. Berlín sa však stal centrom ekologických výskumov miest nielen v Nemecku, ale v celej Európe.

Výsledky, ktoré dosiahli berlínski špecialisti už v prvých rokoch výskumov boli nové

a neočakávané a viedli k rozvoju novej vedeckej disciplíny - ekológie mesta. Prvé ekologické výsledky sa totiž získali len ako vedľajšie produkty iných výskumov. Tie však upozornili, že aj v mestách sa nachádzajú biotopy a životné priestory, ktoré poskytujú živým organizmom podobné životné podmienky, aké majú vo svojom pôvodnom prostredí. Výskumy upozornili, že do takýchto mestských biotopov sa môžu vrátiť niektoré druhy, ktoré tu pôvodne žili a môžu ich aj osídliť v takmer pôvodnom druhovom zastúpení. Územie bývalého západného Berlína je modelovým pre rad iných miest i celých mestských aglomerácií, pretože sa tam nachádzajú rôzne typy biotopov a vzhľadom na obmedzený priestor robili sa tu rôzne zásahy (stavebné, melioračné, vegetačné a pod.). Paralelne so všetkými zásahmi do prírodného, resp. pôvodného prostredia, robili sa sa dlhé roky špeciálne výskumy, ktorých výsledky zhrňa práve táto publikácia. Posudzuje všetky ekosystémy na území mesta v ich priestorovom a historickom prepojení komplexne, čiže nevytýka len ich jednotlivé aspekty. Významný je aj rozvoj historickej ekológie.

Monografia sa člení na tri hlavné kapitoly. Prvá rozoberá prírodnú krajinu Berlína, druhá sa venuje zmenám v ekosfére husto osídlenej časti mesta a tretia sa zameriava na vybrané typy biotopov, ktoré rozoberá v jednotlivých podkapitolách. Celý text je bohato ilustrovaný, doplnený náčrtkami, obrázkami, grafmi a tabuľkami. Záver publikácie tvorí terminologický slovník a rozsiahly súpis literatúry.

Kniha môže slúžiť vedeckým pracovníkom rôznych ekologických disciplín, študentom, vysokoškolským pedagógom, ochrancom prírody i pracovníkom v štátnej správe. Okrem výsledkov vedeckého výskumu podáva totiž na mapových prílohách aj návrhy na revitalizáciu poškodeného prostredia. Krajinným ekológom prináša metodické návody, ktoré sa môžu aplikovať aj v inom než mestskom prostredí.

Eva Kalivodová

КОМЕДИЕ: ОПТИМАЛНЕ ЗМЕЩЕНИЕ!

